

MAASEUTU 2020

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto
Euroopan investoi maaseutueläisiin

Pohjois-Pohjanmaan teollisuushamppuklusterin esiselvitysraportti

Pohjois-Pohjanmaan teollisuushamppuklusteri -hanke on Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston rahoittama projekti. Unionin rahoitusosuus hankkeesta on 80 000 €.

MAASEUDU 2020

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto
Eurooppa investoi maaseutueläisiin

Esipuhe

Tämä raportti on koostettu Pohjois-Pohjanmaan teollisuushamppuklusteri -hankkeen toteuttajien suorittamien keskustelujen, haastattelujen, tapaamisten ja tapahtumien pohjalta syksyn 2022 aikana. Tähän julkaisuun on tiivistetty oleellisimmat ja useimmiten esille nousseet asiat, jotka edistävät tai estävät hampun teollisen käytön lisäämistä alueella. Tämä raportti on osa hankkeen työpaketti 1:n toimenpiteitä.

Sekä hanke että raportti keskittyvät kuitu- ja öljyhampun teolliseen käyttöön. Kasvin muut mahdolliset sovellutukset, kuten lääketieteellinen käyttö ja CBD-yhdisteet, jätetään lähes huomiotta.

Esiselvityksen alussa kerrataan perustiedot Pohjois-Pohjanmaan teollisuushamppuklusteri -hankkeesta, jonka jälkeen luodaan katsaus hampunalaan Suomessa. Seuraavassa osiossa käsitellään muun muassa hampun maanviljelyä ja kasvin nykyisiä sovellutuskohteita sekä pohditaan alan rahoitusmahdollisuuksia sekä haasteita tuotekehityksessä. Lopuksi kerrotaan myös mahdollisista jatkohankkeista.

Tämä raportti on julkinen ja hankesuunnitelman mukaan sitä voidaan käyttää hanketoiminnan lisäksi myös alueen elinkeinoelämän edistäjänä sekä ilmastotyökaluna.

Lähdetietoja on merkitty alaviitteisiin siltä osin kun kirjoittajat ovat nähneet ne tarpeellisiksi. Osa yritysten ja toimijoiden nimistä on anonymisoitu.

Kirjoittajat:

Parviainen, Kalle, projektipäällikkö, Tyrnävän kunta
Ailinpieti, Heikki, toimitusjohtaja, Oulu Startup Incubator
Puotinen, Tiina, projektipäällikkö, Oulun ammattikorkeakoulu

Tyrnävällä ja Oulussa 9.2.2023

Perustiedot hankkeesta

Pohjois-Pohjanmaan teollisuushamppuklusteri -hankkeessa luodaan hampun viljelyn ja jalostuksen ympärillä toimiva klusteri, joka yhdistää arvoketjun toimijoita ja luo alustan kuituhampun hyödyntämisen kehittymiselle teollisuudessa. Hankkeessa otetaan yhteyttä teollisuushampun arvoketjun ympärillä oleviin potentiaalisiin toimijoihin ja rakennetaan yhteistyöverkoston toimintamalli.

Hankkeen toteuttajia ovat Tyrnävän kunta (pää toteuttaja), Oulu Startup Incubator ja Oulun ammattikorkeakoulu. Hankkeessa mukana ovat toteuttajien ohella Kempeleen, Limingan, Muhoksen, Siikalatvan ja Utajärven kunnat tai kuntien kehitysyhtiöt sekä asiantuntijajäseniä.

Hanketta rahoittaa Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto ELY-keskuksen kautta. Hankkeen toiminta-aika on 4/2022–4/2023.

Yhteenveto

Tässä osiossa käydään läpi tiivistetysti tämän raportin sisältö. Teollisuushampun käytöllä Pohjois-Pohjanmaan alueella on sekä mahdollistavia että hidastavia tekijöitä. Haasteet ovat osin samanlaisia kuin kaikessa muussakin uudessa liiketoiminnassa, kuten rahoituksen tarve uusille yrityksille ja tutkimus-, kehitys- ja innovaatio- eli tki-toimintaan.

Alaan ja ekosysteemin kehittymiseen vaikuttavia tekijöitä ovat muun muassa seuraavat:

- Hampun viljelypinta-ala Suomessa on kasvussa.
- Hampun agronomisessa soveltuvuudessa Pohjois-Pohjanmaan alueelle ei ole ongelmia.
- Jalostuslaitoksen puute haittaa kuituhampun viljelyä. Hankkeen alkuvaiheilla todettu muna vai kana -ilmiö on edelleen ratkaisematta.
- Jatkotutkimuskohteet. Hamppu tarjoaa lukuisia tutkimuskohteita ja Pohjois-Pohjanmaan vahvat tutkimus- ja opetuslaitokset, kuten Oulun yliopisto ja Oulun ammattikorkeakoulu, voivat edistää hampun käyttöä erilaisissa tutkimushankkeissa.
- Positiivinen kiinnostus kasviin ja globaalisti kasvava ala. Hampun sovellutuskohteita on tuhansia.

Taulukko 1: SWOT-analyysi hampun ekosysteemin rakentumisesta Pohjois-Pohjanmaalle.

Vahvuudet <ul style="list-style-type: none"> - laaja kiinnostus alaa kohtaan - hamppua viljellään jo, positiiviset esimerkit - viljely itsessään ”helppoa” - paljon perustutkimustietoa olemassa	Heikkoudet <ul style="list-style-type: none"> - pk-yritysten resurssit tuotekehitykseen - pk-yritysten sijainti arvoketjussa - alan sirpaleisuus tässä vaiheessa, kyseessä on edelleen varsin niche ala - toimijoiden puute - kuituhampun jalostuslaitoksen puute - nykyisen hankkeen toiminta-aika
Mahdollisuudet <ul style="list-style-type: none"> - jatkotutkimusmahdollisuudet - JTF-rahoitus - uusi yritystoiminta, kuten hiilensidonta - hampun sopiminen viljelykiertoon	Uhat <ul style="list-style-type: none"> - ala ei lähdekään ennustettuun nousuun - kiinnostus ei realisoidu alan edistämiseksi - mahdollinen tuleva lainsäädäntö voi haitata kasvin viljelyä ja varsinkin sen kokonaisvaltaista käyttöä - hampun huumehistoria voi ajaa toimijoita pois alalta

MAASEUTU 2020

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto
Eurooppa investoi maaseutueläisiin

Kansallinen näkökulma

Tässä osiossa esitellään lyhyesti hampputeollisuutta Suomessa sekä sen kehittymistä 2000-luvulla. Hampun viljelyllä ja käytöllä on pitkä historia Suomessa, mutta ala kuihtui 1900-luvun puolivälissä.¹ Vasta 2000-luvulla kasvin viljelyä on jälleen aktiivisesti edistetty enemmän.

Suomessa on viimeisen vuosikymmenen aikana tutkittu hampun mahdollisuuksia lukuisissa eri hankkeissa. Näistä mainittakoon ainakin Itä-Suomen yliopiston ja Juankosken/Kuopion kaupungin Kuhako – Kuituhampun kokonaisvaltainen käyttö vuosilta 2016–2017, jonka tavoitteet ja toimenpiteet olivat osittain hampukkusterihankkeen kaltaisia. Lisäksi alueellisesti aiheesta on kirjoitettu jonkin verran opinnäytetöitä ja tutkimuksia, kuten Kaisa Matilan Kuituhampun mahdollisuudet Kainuussa (2018, Oamk)² ja Timo Malvisalon ja Emma Luotolan Hampun tuotannon ja käyttömahdollisuuksien esiselvitys (2020, ProDeliver/Jamk)³. Lähes kaikissa raporteissa yhteenvetona voitaneen todeta, että kiinnostusta hampun viljelyyn ja jalostamiseen sekä ekosysteemien rakentamiseen on jonkin verran, mutta alalla on muutamia sitä rajoittavia pullonkauloja.

Kuituhampun jalostusta on Suomessa yritetty saada käyntiin yli vuosikymmenen ajan.⁴ Ainakin kaksi kansallista toimijaa on aiemmin jalostanut kuituhamppua, mutta molemmat ovat ajautuneet taloudellisiin vaikeuksiin ja sitä myötä yritysten toiminta on lakannut.⁵ Raportin kirjoitushetkellä uusin toimija alalla on Hemka Oy, joka on suunnittelemassa kuituhampun jalostuslaitosta Pohjois-Pohjanmaalle.⁶ Jalostuslaitoksen puute selittää osittain alan hidasta kasvua sekä sitä, että öljyhamppu on hampullajikkeista suosituimpi viljelykasvi.

Vaikka hampun teollista käyttöä ja viljelyä on tutkittu vuosikymmenien ajan, on paikoin tiedon löytäminen hampusta 2020-luvulla yllättävän haastavaa. Esimerkiksi Luonnonvarakeskus Luke ei tilastoi hampun viljelypinta-alaa erikseen omissa järjestelmissään. Sekä kuitu- että öljyhampun viljelyala on kyllä mukana tilastoissa ”muiden kasvien” alla. Hampua ei myöskään kysytä satotilastoja varten. Maataloushallinnon eli Ruokaviraston tietojärjestelmässä hampun viljelyalasta puolestaan on tietoa, mutta ei-elintarvikekäyttöön päätyvän kuituhampun tilastointi muiden elintarvikekasvien seassa on hieman omituista ja viljelypinta-alojen kasvaessa ei välttämättä kovin kestävä ratkaisu. Ruokaviraston tilastojärjestelmään viljelyalaa kertyy suoraan maataloustukihakulomakkeilta.

¹ [Hampulla on pitkä ja nohdedtu historia Suomessa – Linnunradan tilalla hampusta valmistetaan elintarvikkeita ja kosmetiikkaa | Vinkka News](#)

² [Kuituhampun mahdollisuudet Kainuussa - Theseus](#)

³ [Hampun-tuotannon-ja-käyttömahdollisuuksien-esiselvitys-30-05-2020.pdf \(aitomaaseutu.fi\)](#)

⁴ [Pohjanmaan hampubisneksestä lopuivat rahat – "Vielä yksi miljoona pitäisi saada" | Yle Uutiset](#)

⁵ [Kuituhamputeollisuuden käynnistyminen epäonnistui Lounais-Hämeessä | Yle Uutiset](#)

⁶ [Hemka – Hemp composites and textiles](#)

MAASEUDU 2020

European maaseudun
kehittämisen ohjelma
Euroopan investoi maaseutueläisiin

Ruokaviraston tietojärjestelmän mukaan öljyhampun ja kuituhampun alat ovat olleet muutamana edellisenä vuotena seuraavat koko maassa:⁷

2020: öljyhamppu 732,7 ha; kuituhamppu 72,2 ha

2021: öljyhamppu 1 480,1 ha; kuituhamppu 373,2 ha

2022: öljyhamppu 1 184,45 ha; kuituhamppu 545,04 ha

Varsinkin kuituhampun viljelypinta-ala on siis merkittävässä kasvussa ja kiinnostus siten myös sen jatkojalostusta kohtaan on selkeästi nousussa.

Suomessa on viimeisen kymmenen vuoden aikana perustettu muutamia hamppualaa eteenpäin vieviä toimijoita, kuten yleishyödyllisiä yhdistyksiä.⁸ Osa yhdistyksistä edistää kuituhampun käyttöä ja osalla taas tavoitteena on esimerkiksi lääkehampun teollisen käytön edistäminen.

Alan eteenpäin vieminen Suomessa vaatii pitkäjänteistä toimintaa ja sitoutumista, joihin pienillä, yksittäisillä toimijoilla ei välttämättä ole riittäviä resursseja. Pohjois-Pohjanmaan teollisuushamppuklusteri -hankkeessa onkin mietitty tarkkaan hankkeen jatkotoimijan toimintamallia ja tarkoitusta. Liian yleismalkainen toiminnan tarkoitus, kuten teollisuushampun käytön edistäminen valtakunnallisesti, voi olla vastaperustetulle yhdistykselle tai vastaavalle taholle liian laava.

Hamppualan yhtenä haasteena on alan sirpaleisuus myös hallinnollisella tasolla. Hampun päihdehistorian myötä siihen liittyvää lainsäädäntöä on sosiaali- ja terveysministeriön alla, kun taas öljyhamppu elintarvikkeena menee ruokaviraston alle. Kuituhamppu taas ei suoranaisesti sovi kummankaan näiden alaisuuteen. Lukuisten hankkeen aikana käytyjen keskustelujen perusteella mahdollisesti teollisuushampun luontevin ”koti” olisi työ- ja elinkeinoministeriö (TEM), jotta varsin laaja kokonaisuus olisi selkeästi yhden ministeriön hallittavissa. Myös YK:n kauppaja kehityskonferenssin vuoden 2022 loppupuolella julkaisema raportti suosittaa hampun kokonaisvaltaista käyttöä ja tarkastelua, eikä suinkaan vain tarkastelua mahdollisena huumausaineena.⁹

Jo alalla toimivien tahojen kanssa käytyjen keskustelujen perusteella teollisuushampun lukuisat sovelluskohteet ovat samalla sekä uhka että mahdollisuus. Hampun soveltuessa lähes kaikkeen tekstiileistä eläinten kuivikkeeksi ja kosmetiikasta elintarvikkeisiin, olisi alalle tulevien uusien toimijoiden tärkeää keskittää toimintansa muutamaaan ydinalueeseen tai -tuoteryhmään. Hampun soveltuvuus viljelykiertoon ja sen hiilensidontakapasiteetti ovat niin ikään tärkeitä tekijöitä, jotka puhuvat kasvin käytön laajentamisen puolesta.¹⁰ Olisi tärkeää tunnistaa toimijoita, jotka pystyisivät yhdistämään hampun laajan potentiaalin ja toimijoiden alan tai tuotteiden nykyisen suuren hiilijalanjaljen, jotta eri aloille tulisi painetta käyttää uutta, mahdollisesti hiilinegatiivista raaka-ainetta.

⁷ Lähteenä sähköpostiviestit Ruokaviraston tietopalvelun kanssa.

⁸ Kts. esimerkiksi Suomen teollisuus- ja hyötyhamppu ry. <https://hyotyhamppu.yhdistysavain.fi/>

⁹ YK laajensi linjaustaan hampun käytöstä – Suomi varoo omaa kantaansa | Yle Uutiset

¹⁰ [Hamppu on ilmastoviisaan viljelijän kumppani \(valtioneuvosto.fi\)](https://www.valtioneuvosto.fi/)

MAASEUDU 2020

Euroopan maaseudun
kehittämisen maaseuturahasto
Europe invests in rural development

Alkutuotanto

Hemka Oy:n ja Pohjois-Pohjanmaan teollisuushamppuklusteri -hankkeen viljely- ja maatalousasiamiehille marraskuussa 2022 pitämässä keskustelutilaisuuksissa saatiin arvokasta tietoa hampun viljelystä alueella. Suurimmalle osalle maatalousasiamiehistä hampun viljely oli jollain tasolla tuttua, mutta selkeästi tarvetta olisi lisätiedolle. Lukuisilla eri maaseutupalvelujen hallinnoimilla alueilla hampun viljelyä on pohdittu ja osa maanviljelijöistä onkin alkanut viljelemään kasvia. Verrattuna muihin viljeltäviin kasveihin on hampun viljelyala suhteellisen pieni Pohjois-Pohjanmaalla. Esimerkiksi Siikalatvan maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueella hamppua oli viljelystä vuonna 2022 hieman alle 100 ha. Hailuodon, Kempeleen, Limingan, Lumijoen, Muhoksen ja Tyrnävän maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueella viljelypinta-ala oli vuonna 2022 kuituhampun osalta 212,34 ha ja sitä viljeltiin yhteensä 14 tilalla. Öljyhamppua alueella viljeltiin yhdellä tilalla 4,89 hehtaarin alalla.¹¹ Koko Suomen hampun viljelypinta-alaan katsottuna Pohjois-Pohjanmaan alueella viljellään siis noin kaksi viidesosaa maamme kuituhampusta.

Vaikka Tyrnävän ja lähikuntien alueella hampun viljelypinta-ala on nousussa, on kyseessä kuitenkin selkeästi erikoiskasvi ja tarkempi tietämys hampun suhteen on paikoin rajallista tai sitä on ilmeisesti vain muutamilla asiaan perehtyneillä henkilöillä. Paikallisesti Tyrnävällä hampun sopiminen perunan kanssa viljelykiertoon on erittäin hyvä asia, joka todennäköisesti nostaa kiinnostusta hampun viljelyyn. Tutkimusten mukaan hamppu parantaa maaperää ja viljelykierrossa voi kasvattaa viljasatoa kymmeniä prosentteja.¹²

Vaikka kiinnostusta hamppuun ja sen viljelyyn onkin selkeästi olemassa, vaikuttaa edellä mainittu tiedon puute yhdeltä suurimmalta rajoittavalta tekijältä alkutuotannon suhteen tässä vaiheessa. Viljelijöitä on arveluttanut muun muassa hampun korjuun aikataulut keväälle: mikäli kevät on erityisen märkä ja korjuu viivästyy, niin kylvösuunnitelmat seuraaville kasveille hankaloituvat. Hampun puinti-ikkuna on suhteellisen pieni. Koska hampun viljelystä Suomessa oli käytännössä noin 50 vuoden tauko 1900-luvun jälkipuoliskolla, ei neuvonantaja- ja etujärjestöilläkään, kuten ProAgrialla tai MTK:lla, ole välttämättä hampun viljelystä niin tarkkaa ja yksityiskohtaista tietoa sekä ratkaisuja jokaiseen pulmaan.

Osa klusterin saamista alaan liittyvistä yhteydenotoista on koskenut käytännön asioita. Näitä ovat esimerkiksi siementen hinta, pinta-alalta saatava tuotto ja näihin liittyvät taloudelliset kysymykset. Vaikka olisikin hienoa, mikäli klusterista löytyisi riittävä tietopankki näihin kysymyksiin vastaamiseen, on huomattavasti mielekkäämpää edistää erityisesti kuitu- ja öljyhampun viljelyyn liittyviä kysymyksiä jo olemassa olevien tahojen, kuten MTK:n ja ProAgrian kautta. Toki hanke voisi ylläpitää yksinkertaista hampputietopakettia ainakin linkkien muodossa, josta näkisi kätevästi usein kysytyjä kysymyksiä ja joitain oleellisia lähtötietoja hampun alkutuotannon suhteen, mutta koska kehityshankkeet eivät ole pysyviä toimijoita, on

¹¹ Lähteenä tiedustelut alueen maaseutupalveluihin.

¹² [tietokortti_monipuolinen_kuituhamppu_0_2022-06-13-120027_fjdb.pdf \(proagria.fi\)](https://proagria.fi/tietokortti_monipuolinen_kuituhamppu_0_2022-06-13-120027_fjdb.pdf)

MAASEUTU 2020

European maaseudun
kehittämisen rahoitusvälineistö
Euroopan investoi maaseutueläisiin

vakiintuneiden ja pysyvien tahojen huomattavasti mielekkäämpää hoitaa laajamittainen asiantuntijatyö.

Suurimmassa osassa kunnista ollaan teollisuushampun viljelyn suhteen vielä kokeiluasteella. Viljelijätilaisuuksia tai vastaavia olisi pidettävä, ja näissä voisi jakaa tietoa ja viljelijöillä olisi mahdollisuus esittää kysymyksiä ja kommentteja. Lisäksi hyvät esimerkit niin sadonkorjuun kuin kasvunkin osalta rohkaisisivat muitakin toimijoita viljelemään hampua. Myös epäonnistuneista viljelyistä tarvitaan esimerkkejä, jotta muut toimijat tietävät välttää samat virheet. Tällaisia erheitä voivat olla esimerkiksi liian kosteaan maahan kylväminen tai liian vähäinen lannoitteiden määrä, sekä puinnissa esiintyvät ongelmat ja niiden ratkaisut.

Yksi haaste teollisuushampun viljelyssä on kilpailu peltojen pinta-alasta. Esimerkiksi vahvan sika- ja karjatalouden alueilla hampulle ei välttämättä riitä hyvää peltoalaa. Toisaalta taas hampusta kiinnostuneita maanviljelijöitä ovat esimerkiksi eläimistä luopuneet entiset karjatilat. Monien muiden kasvien tavoin hampun tuottaa parhaan sadon maaperästään parhailla pelloilla ja osa viljelijöistä haluaisi viljellä hieman vähemmän tuottaville pelloille viljeltäviä uusia kasveja. Yksi tulevaisuuden jatkotutkimuksen paikka olisikin, miten hampun soveltuu niin sanotusti huonommille peltomaille ja mihin käyttötarkoitukseen sitä voisi siellä viljellä. Voisiko esimerkiksi puhtaasti hiilensidontaa varten hampun kasvattaminen nurmipelloilla olla taloudellisesti tai ekologisesti järkevää?

Ylipäätään maaseutu- ja viljelyasiamiesten kommenttien perusteella suhtautuminen teollisuushampun on varovaisen, joskin selkeän positiivinen, joten alalla on selvästi potentiaalia jalostusketjun alkupään suhteen. Tiedon ja hyvien esimerkkien puute on kuitenkin tässä vaiheessa suurin pullonkaula, mutta tietoa alasta kertyy koko ajan lisää ja tällä hetkellä hampua viljelevät toimijat näyttävät hyvää esimerkkiä muille kasvin potentiaalista. Viljelijöille uuden kasvin ottaminen viljelykiertoon on aina mahdollinen riski ja tätä riskiä voidaan lievittää esimerkiksi juuri tietoa jakamalla.

Viljelijän näkökulmasta hampun viljelyn kannattavuus on tietenkin äärimmäisen tärkeää. Kuten Pohjois-Pohjanmaan teollisuushampunklusteri -hankkeen hankesuunnitelmassa on todettu, viljelylle tuotteelle on oltava ostaja, eli viljelijän tulee olla varma viljelemänsä kasvin jatkokäytöstä. Hampun viljelyssä kustannusten vertailukohtana voitaneen pitää esimerkiksi ohraa tai kauraa. Viljelyn kannattavuuden suhteen tulee huomioida myös torjunta-aineiden tarpeettomuus hampun viljelyssä: vaikka hampun siemenet maksaisivatkin enemmän kuin muutamilla muilla verrokkikasveilla, säästää viljelijä torjunta-ainekuluissa merkittävästi.

Hampun viljely lukuisten eri kuntien alueella osoittaa, että kuitu- tai öljyhampun agronomisessa soveltuvuudessa alueelle ei ole juurikaan ongelmia. Samaan tulokseen on päätyneet esimerkiksi Paikalliset biopohjaiset rakennusmateriaalit -hanke.¹³ Kysymys onkin lähinnä sekä suuresta kuvasta, jossa tarkastellaan koko ekosysteemiä, että pienistä yksityiskohdista, kuten hampun puinnin detaljien opettelusta.

¹³ [Työpaketti – Paikalliset biopohjaiset rakennusmateriaalit – Paikalliset biopohjaiset rakennusmateriaalit \(paibira.fi\)](http://paibira.fi)

MAASEUTU 2020

Euroopan maaseudun
kehittämisen erästäkäsrahasto
Eurooppa investoi maaseutueläisiin

Tyrnävän ja Limingan kunnan alueet ovat korkealaatuisen siemenperunan tuotantoalueita eli High grade -alueita.¹⁴ Tämä tulee huomioida esimerkiksi viljelykalustossa, jotta alueelle ei tule perunaa vaarantavia tauteja tai kasvintuhoojia. Käytännössä täten esimerkiksi koneyrittäjien pitäisi olla paikallisia, jotta peltokalustoa ei tuotaisi alueen suojavyöhykkeen ulkopuolelta käyttöön.

Toisaalta kasvavalla hampupalalla on tulevaisuudessa tarvetta useammille koneurakoitsijoille. Tuotantomassojen kasvaessa niin sadonkorjuu kuin logistiikkaketjukin vaativat lisää koneita ja yrittäjiä, joka on hyvä työllistymismahdollisuus erityisesti keväisin, jolloin muuten puintiin tarkoitetut koneet saattaisivat olla käyttämättöminä.

Rahoituksen tarve

Hamppuun liittyvän uuden liiketoiminnan rakentamisessa voi olla haastavaa löytää sopivia rahoitusinstrumentteja. Hampun kaltaisiin erikoiskasveihin liittyy paljon tutkimusaiheita, jotka voi yhdistää yritystoimintaan. Hankkeisiin mukaan lähteminen saattaa kuitenkin olla suuri este pienemmille toimijoille, mikäli omarahoitusosuus on yrittäjän näkökulmasta suhteettoman suuri. Myös esimerkiksi yritysrahoitus EU:n rakennerahastovaroista Pohjois-Suomeen ei kata läheskään koko hanketta (tukiosuus vaihtelee noin 50–60 % hankkeen tyypin mukaan), vaan vaatii yritykseltä merkittäviä omia panostuksia.¹⁵ Lisäksi perehtyminen esimerkiksi investointeihin saataviin tukiin vaatii ajallista panostusta.

EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmakaudella 2021–2027 käyttöön otettava JTF-rahasto (Just Transition Fund) on nostettu monissa keskusteluissa esille. Koska Suomessa JTF-rahasto kohdistetaan ”turpeen energiakäytön vähentämisestä syntyviin sosioekonomisiin haasteisiin ja aluetaloudellisiin vaikutuksiin”¹⁶, on hampulla mahdollisesti rooli tässä alueiden elinkeinoelämän monipuolistajana. Useissa rahoitusinstrumenteissa, kuten JTF:ssä, ongelmana on kuitenkin yritysten näkökulmasta liian nopea sykli täysin uuden raaka-aineen käyttöönoton rahoitukseen. Parin kolmen vuoden hankkeen sijaan rahoitusta pitäisi saada potentiaalisesti viideksi vuodeksi. Ulkopuolisella rahoituksella toteutettavien tki-hankkeiden olisi syytä tukea paremmin yritysten tuotekehitystä, mikäli yrityksiä halutaan niihin enemmän mukaan.

Hamppu on tukikelpoinen viljelykasvi. Alkutuotannon suhteen se ei siis eroa merkittävästi muista tavanomaisista kasveista, vaikka se erikoiskasviksi harvinaisuutensa vuoksi luokitellaankin. Erikoisuutena viljelijän tulee ainoastaan ottaa huomioon ELY-keskuksen suorittama THC-näytteenotto, jolla varmistetaan hampun alhainen tetrahydrokannabinolipitoisuus. EU:ssa tämän pitoisuuden tulee olla alle 0,3 % (1.1.2023 alkaen, sitä ennen raja oli 0,2 %).

¹⁴ [Siemenperunan tuotantoalue - Ruokafakta \(luke.fi\)](#)

¹⁵ [Yritysrahoitus | Rakennerahastot](#)

¹⁶ [JTF-rahasto ja oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelma - Pohjoisen puolesta avoimessa yhteistyössä \(pohjois-pohjanmaa.fi\)](#)

Nykyiset käyttökohteet ja jatkojalostuksen puute

Epätietoisuus pitkään suunnitellun kuituhampun jalostuslaitoksen sijainnista Pohjois-Pohjanmaalla ja tehtaan tarkemmasta valmistumisaikataulusta on myös haastanut toimijoita. Ymmärrettävästi neuvotteluvaiheessa olevista liikeasioista ei voida kertoa kolmansille osapuolille kattavasti, mutta jalostusketjun oleellisen linkin puuttuminen hidastaa alaa merkittävästi tässä vaiheessa. Eräs kuituhampun ostaja onkin lähinnä varastoinut tai vienyt pieniä määriä tuotetta ulkomaille. Syksyn julkisten tietojen perusteella jalostuslaitos saattaa toteutua vasta kahden vuoden päästä.¹⁷ Myös jalostuslaitoksen sijainti tulee mahdollisesti painottamaan alan kehittymistä pääasiassa tietylle maantieteelliselle alueelle, koska hampun kuljetuksen logistiset kulut kasvavat turhan suuriksi pitkillä välimatkoilla. Riittävä alueellinen kattavuus kuituhampun jatkojalostuksen suhteen tulisikin olla yksi tärkeistä kehityskohteista, jotta alan kasvupotentiaali saadaan koko maakunnan käyttöön. Jossain laskelmissa kiinteät ja muuttuvat kustannukset ovat katettavissa noin 100 km säteellä jalostuslaitoksesta viljeltäessä¹⁸, mutta energian ja polttoaineiden hinnan nouseminen saattaa vaikuttaa kuluihin. Luonnollisestikin jalostuslaitoksen lähistöllä kuituhampua tulee viljellä riittävästi ja esimerkiksi Ikosen opinnäytetyön laskelmien lähtöarvoilla taloudellinen kannattavuus saavutetaan noin 500 ha viljelypinta-alalla. Vuoden 2022 lukujen perusteella Pohjois-Pohjanmaalla viljeltävän alan suuruuden pitäisi siis noin kaksinkertaistua vielä, jotta kuituhampun jalostukseen tähtäävä liiketoiminta olisi kannattavaa.

Muutamaa toimijaa, jotka olivat jo tietoisia hampusta tai toimivat alalla, kiinnostaisi edelleen hampun jatkojalostus. Vaikka hampua voikin kasvattaa vain hiilensidontaan tai biomassan tuotantoon, on sen suurin arvo kuitenkin kuiduissa ja siemenissä, joita jalostamalla saadaan tuotteelle merkittävää lisäarvoa ja mahdollisesti luotua lisää paikallisia työpaikkoja. Myös öljyhampun käytön lisääminen ja mahdollinen jatkotuotteistaminen nykyisiä markkinoilla olevia ratkaisuja pidemmälle on yksi potentiaalinen liiketoiminnan kohde.

Ekosysteemin rakentumisen kannalta tk-resurssien puutteen lisäksi toimijoita haastaa se, että paikalliset pk-yritykset tulevat toimimaan osana laajempia arvoketjuja sellaisissa rooleissa, joissa heihin vaikuttavat vahvasti asiakkaiden ja markkinoiden toiveet ja tarpeet. Täten, vaikka kiinnostusta uuteen raaka-aineeseen olisi, voi pk-yrityksillä olla haasteita saada materiaalia myytyä omalle suuremmalle asiakkaalleen. Suuremmalla toimijalla voi luonnollisestikin olla enemmän sanavaltaa yritysten välisessä kanssakäymisessä, eikä välttämättä intressejä lähteä merkittävästi muuttamaan nykyisiä käytänteitä tai tuotantoketjuja.

Alueella tuotettavan öljyhampun yhtenä myyntivalttina on arktisuus. Vaikka Oulun seutu sijaitseekin reilusti napapiirin eteläpuolella, mielletään se helposti erityisesti ulkomailla pohjoiseksi alueeksi. Käytännössä Jyväskylän pohjoispuolella kasvatetulla öljyhampulla on

¹⁷ [Ikivanhan kuituhampun viljelyä elvytetään Pohjois-Pohjanmaalla – Viljelyn tärkein vaihe on hyvän lohkon valinta ja onnistunut kylvö, muuten kuituhamppu on helppo viljeltävä \(selanne-lehti.fi\)](#)

¹⁸ [Kuituhampun kasvatuksen ja jalostuksen liiketoimintamallit - Theseus](#)

MAASEUDU 2020

Euroopan maaseudun
kehittämisen erästäkäsärähistö
Eurooppa investoi maaseutueluasiin

omaleimainen maku kasvien hyödyntäessä pitkää valoisaa aikaa kasvaessaan. Arktisuuden korostaminen erityisesti viestinnässä olisi mahdollinen kilpailuvaltti sekä kansallisilla että kansainvälisillä markkinoilla. Esimerkiksi Euroopan kulttuuripääkaupunkihankkeen Oulu2026:n Arctic Food Lab -verkosto ja tuotemerkki tuo esille paikallisia toimijoita ja heidän tuotteidensa ainutlaatuisuutta.¹⁹

Alan skaalautuvuus

Tällä hetkellä hampun viljely ja sen ympärillä oleva liiketoiminta on siis hyvin pientä Suomessa. Nykyisten viljelypinta-alojen ja toimintamallien rajat tulevat jossain vaiheessa vastaan alan kasvaessa. Mikäli yritykset lähtisivät mukaan kasvattamaan hampua esimerkiksi autoteollisuuden tarpeisiin, tulisi sadon olla sekä riittävää että asiakkaan vaatimusten mukaista.²⁰ Muun muassa raaka-aineen tasalaatuisuuden takaaminen tiettyihin sovelluskohteisiin vaatii riittävää ammattitaitoa, jonka kertyminen saattaa viedä useita vuosia. Toisaalta myös kuituhampun tarve saattaa tulla vastaan: liukuhihnalta tuotettavat tuotteet, kuten autojen puristusvaluna valmistettavat biokomposiittipaneelit, vaativat suuren määrän kuitua, ja pienemmillä maanviljelijöillä viljelypinta-ala ei mahdollisesti yksinkertaisesti riitä kattamaan kysyntää. Tällöin hampulle olisi löydettävä uusi ostaja, tai useamman tilan olisi tehtävä yhteistyötä tarpeen täyttämiseksi.

Eräs epäsuhta on havaittavissa myös materiaalin tämänhetkisen saatavuuden ja menekin suhteen. Jos jalostetun (tai jopa jalostamattoman) tuotteen ostajaksi kaavaillaan juuri esimerkiksi autoteollisuutta tai vastaavaa alaa, joka tuottaa tuotteita liukuhihnalta suurella volyymilla, tulevat menekki ja tarve kuituhampulle olemaan hyvin suurta, eikä nykyisten viljelypinta-alojen moninkertaistaminenkaan riittäisi todennäköisesti kattamaan kysyntää. Koska alan skaalautuvuuden rajat tulevat mahdollisesti vastaan joissain sovellutuksissa, olisi ensiarvoisen tärkeää löytää parhaimmat käyttökohteet hampulle. Myös esimerkiksi rakennusteollisuuden tuotteisiin hampun mahdollinen menekki tulisi olemaan potentiaalisesti suurta. Uuden hampputeollisuuden mallina voisi tarvittaessa pitää esimerkiksi metsäteollisuutta, jonka toimintamalli on osittain mallinnettu vanhan hampputeollisuuden mukaan.

Yritysten resurssien riittävyys

Eräs rakennuseristeitä tekevä yritys joutui kieltäytymään klusterin toimintaan mukaan lähtemisestä resurssisyistä. Tämä onkin yksi erittäin huomionarvoinen asia: pienillä ja keskisuurilla sekä aloittavilla eli startup -yrityksillä ei usein ole resursseja tehdä pitkäaikaista tuotekehitystyötä olemassa olevien toimien lisäksi. Kehitys tai täysin uusiin materiaaleihin siirtyminen on aina riski, joka vaatii sekä aikaa että tekijöitä. Teollisuushampun edistämiseen tarvitaan sijoittajia tai muuta ulkopuolista rahoitusta ja/tai mahdollisesti jo valmiiksi vakaavaraisia

¹⁹ [Arctic Food Lab - Oulu2026](#)

²⁰ [How the Auto Industry is Using Hemp Fiber Products - Hemp Benchmarks](#)

MAASEUDUN
2020

European maaseudun
kehittämisen maaseudunohjelma
Euroopan investoi maaseudunohjelmaan

yrityksiä, joilla on varaa ja resursseja kokeilla uusia materiaaleja tai tuotantomenetelmiä. Suomen yrityskannasta valtaosa on ns. mikroyrityksiä, eli ne työllistävät alle kymmenen henkeä²¹, joten teollisuushampun hyödyntäminen tämän kokoluokan yrityksissä voi olla haastavaa. Ulkopuolisen rahoituksen turvin voisi perustaa myös puhtaasti hamppuun ja sen jalostamiseen ja tuotteistamiseen keskittyviä yrityksiä.

Myös hankkeissa mukana oleville kehitysorganisaatioille voisi siirtää asiassa vastuuta. Yritysten mukaan saamiseksi olisi tärkeää ideoida ja toteuttaa sellaisia toimintamalleja, jotka mahdollistaisivat mahdollisimman monen tahon mukaan tulon. Yrittäjät eivät välttämättä ole edes tietoisia kaikista nykyään saatavilla olevista tukimuodoista, joita heidän on kehittämistyöhön mahdollista saada. Tarvitaan siis sekä lisää tietoa että verkostoitumista ja mahdollisesti uusien toimintatapojen käyttöönottoa, mikäli nykyiset mallit todetaan riittämättömiksi joihinkin käyttötarkoituksiin.

Tuotekehitys on pitkäaikaista toimintaa ja saattaa viedä helposti lukuisia vuosia. Pohjois-Pohjanmaan teollisuushamppuklusteri -hankkeen puitteissa on siis ymmärrettävää, että useilla yrityksillä on vaikeuksia sitoutua klusterin toimintaan, mikäli teollisuushampun hyödyntämiseen ei ole jo selkeitä suunnitelmia tai tuotekehitys ei ole jo edistynyt jonkin verran.

Useilla eri aloilla on kuitenkin kiinnostusta olemassa olevien materiaalien korvaamiseen hampusta saatavilla kuiduilla tai päästäreellä eli kuituhampun puumaisella sisäosalla. Vaikka kuituhamppu sopii nykyisin käytössä oleviin prosesseihin lähes sellaisenaan, vaativat prosessit kuitenkin optimointia sekä hienosäätöä, jotta hamppu voidaan ottaa kunnolla käyttöön esimerkiksi fossiilisten raaka-aineiden korvaajaksi.

Myös puhelinkeskustelujen perusteella hankkeen lyhyt toiminta-aika verrattuna tuotekehityksen vaatimaan aikaan koettiin yhdeksi haasteeksi. Onkin mahdollista, että lyhyen hankkeen myötä vasta herätellään lisäksi kiinnostusta hamppuun, sen viljelyyn ja jalostamiseen, ja jatkohankkeilla sekä perustettavalla klusterilla haetaan suurempaa vaikutusta ja pitkäkestoisempia toimia. Erityisesti yritysten tuotekehitykseen nähden vuoden mittainen toiminta-aika on äärimmäisen lyhyt – viisivuotinenkaan hanke ei välttämättä olisi riittävän pitkä uuden materiaalin perusteelliseen selvittämiseen ja markkinoille tuomiseen. Hankkeen yhtenä tavoitteena onkin toki ollut hamputietouden levittäminen.

Kaupallisia sovelluskohteita

Hampulla on teollisia käyttökohteita jopa yli 25 000.²² Se sopii esimerkiksi rakennusmateriaaleihin, kankaisiin ja paperiin. Tilastojen mukaan Keski-Euroopassa kuituhampun käyttö jakaantuu selkeästi kolmeen eri ryhmään: rakennuskäyttöön, kuivikekäyttöön sekä ruiskuvalutuotteisiin. Suomessa hampun käyttöä rakennusmateriaalina on tutkittu jonkin

---

²¹ [Yrittäjyys Suomessa - Yrittajat.fi](http://YrittäjyysSuomessa-Yrittajat.fi)

²²

MAASEUDU 2020

Euroopan maaseudun
kehittämisen maaseuturahasto
Eurooppa investoi maaseutueläisiin

verran ja siitä on saatu positiivisia tuloksia. Hamppukuivikkeita on jo myynnissä Suomessa lukuisissa verkkokaupoissa, mutta ne ovat ilmeisesti peräisin ulkomailta, kuten Alankomaista.

Rakennustuotteita Suomessa hampusta on kehittänyt muun muassa Jahorak Oy, joka on tehnyt testejä käyttäen kuituhamppua levyeristeenä²³. Matka testituotteesta kaupalliseen hyödyntämiseen on kuitenkin vielä pitkä, ja hampulla suoritettut testit jäävät helposti prototyyppien asteelle. Kuten aiemmin todettiin, yrityksillä ei kuitenkaan ole rajattomasti resursseja kokeilla uusia tuotteita, koska perustoiminta tietenkin on pidettävä käynnissä ja yritys toiminnassa. Suuretkaan yritykset eivät täten välttämättä lähde mukaan tuotekehitykseen.²⁴

Toki esimerkiksi joulukuun seminaarissa esityksen pitänyt Arkkitehtitoimisto Päätalo on suunnitellut onnistuneesti hamppusavielementtejä. Mikään ei käytännössä estäisi vastaavanlaista toimintaa hankkeen toiminta-alueella Pohjois-Pohjanmaalla. Rakennusalalla myös hamppubetoni sekä eristekäyttö ovat erittäin potentiaalisia sovelluskohteita.

Myös taloudellinen riski on jokaisessa hamppuhankkeessa huomioitava. Esimerkiksi eräs kuituhamppua Kainuussa ja Pohjois-Savossa edistänyt projekti päättyi ennen hankkeen suunniteltujen toimenpiteiden loppuun viemistä taloudellisista syistä.²⁵ Hampputeollisuuden ollessa nykyisessä alkavan kasvun vaiheessa on taloudellisten riskien minimointi yksi tärkeimmistä huomioon otettavista seikoista.

Pohjois-Pohjanmaalla käynnissä olevan Bioklusteri-hankkeen kanssa pidetyssä palaverissa todettiin, että nimenomaan turpeen korvaamiseen hampulla olisi paljon potentiaalia. Esimerkiksi eläinten, kuten hevosten, kuivikekäyttöön kuituhamppu toimii vallan mainiosti. Hampun päästäreestä tehty eläinten kuivike ei pölise ja on antibakteerinen, ja lisäksi sille olisi olemassa suhteellisen valmiit markkinat laajalla kysynnällä.²⁶

Myös eräänlaisen hamppuportfolion rakentaminen on nähty mahdollisuutena: yksittäisten tuotteiden sijaan teollisuushampun ympärille rakentuva ekosysteemi voisi tuottaa rajatun tuoteperheen, joka olisi kiinnostuneille yrityksille ja loppukäyttäjille helpommin myytävä kokonaisuus.

Hampun käyttäminen hiilensidontaan on myös herättänyt jonkin verran kiinnostusta. Esimerkiksi Irlannissa on toiminnassa Hempoffset-niminen projekti, jonka toimintamallin voisi mahdollisesti kopioida Suomeen.²⁷

²³ [Kuituhamppu kukoistukseen Pohjois-Pohjanmaalla \(popikki.fi\)](http://kuituhamppu.kukoistukseen.com)

²⁴ [Hamppubetoni alkaa hiljalleen kiinnostaa rakennuttajia - Koti - Aamuset](#)

²⁵ Sähköpostiviesti hankkeen projektipäällikölle.

²⁶ [Haastattelussa hamppukuivikkeen käyttäjä | Biohansa](#)

²⁷ [Carbon footprint calculator - Measure, reduce, hemp carbon credits \(hempoffset.com\)](#)

MAASEUTU 2020

Euroopan maaseudun
kehittämisohjelma
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Hampua voi käyttää myös bioenergian lähteenä. Suuremman mittakaavan lämmöntuotannossa se vaatii kuitenkin sekoittamista muihin materiaaleihin ennen polttoa.²⁸ Hampun energiakäyttöä voitaneenkin pitää lähinnä varasuunnitelmana, sillä jalostetun kuidun ja siementen arvo ja niistä saattavat tuotteet todennäköisesti ylittävät moninkertaisesti hampusta polttamalla saatavan arvon.

Tulevaisuudessa myös hampun lääketieteellinen käyttö Suomessa saattaa yleistyä. Tähän liittyen on meneillään esimerkiksi projekti Pyhäjärvellä.²⁹ Hampusta saatavien CBD-yhdisteiden valmistaminen ja myyminen voineekin olla asia, josta moni toimija kiinnostuu kuituhampun sijaan.

Suhtautuminen hampuun

1900-luvulla tehty päätös kaikkien hampukasvien luokittelusta päihdyttäviä aineita sisältäviksi kasveiksi haittaa jossain määrin alan kehitystä yhä. Tämä voi sekä arveluttaa alalle tulevia uusia toimijoita että turhauttaa jo alalla olevia yrityksiä. Esimerkiksi alalla pitkään toiminut viljelijä harmitteli, että nykypäivänäkin keskusteluissa välillä ymmärretään väärin kuitu- tai öljyhampun rooli ja ajatellaan kyseessä olevan päihdyttävän kasvin³⁰. Vääriä käsityksiä joutuu mahdollisesti oikomaan usein. Myös tuotteiden myynti sosiaalisen median alustoilla voi olla haastavaa, mikäli alustojen algoritmit yhdistävät hampputuotteet automaattisesti päihdyttäviin aineisiin ja poistavat tai rajoittavat ilmoitusten näkyvyyttä. Vähäisestä tai vääränlaisesta tiedosta johtuva hampun huumeisuus saattaa ajaa alalta pois kiinnostuneita sijoittajia.³¹

Toisaalta, kuten tässä raportissa on aiemmin todettu, on suhtautuminen hampuun hankehenkilöstön mielestä ollut varsin positiivista. Täten esimerkiksi Kuituhampun kokonaisvaltainen käyttö -hankkeen (2016–2017) mainitsema asennehaaste ei enää tunnu pitävän paikkaansa, tai mahdollisesti kyseessä on alueellisia eroja aiheeseen liittyen. Asenneilmapiiriä kuitenkin ovat ilmeisesti parantaneet hampun teollista käyttöä ajavat hankkeet, joiden myötä oikeaa tietämystä kasvista on jaettu eteenpäin. Muutosta on tapahtunut myös aivan viime vuosina.³² Pohjois-Pohjanmaan teollisuushampuklusteri -hankkeen yksi tavoite onkin vaikuttaa julkisuudessa hampusta käytävään keskusteluun ja siirtää sitä viihde- ja päihdekäytöstä entistä enemmän teollisuuden mahdollisuuksiin ja sovellutuksiin.

²⁸ [Kuituhampun jalostuksen mahdollisuudet Suomessa - Theseus](#)

²⁹ [Leader-avustuksia Pyhäjärvelle: Hiilineutraalin lääketieteen keskus suunnittelee lääkekannabiksen kasvatusta kaivokseen - Pyhäjärven Sanomat \(pyhajarvensanomat.fi\)](#)

³⁰ Puhelinkeskustelu viljelijän kanssa marraskuussa.

³¹ [Hyötyhamppu on edelleen pienen piirin juttu, vaikka kasvista olisi moneksi – "Sijoittajia pelottaa hampun outous ja huumeisuus" \(yle.fi\)](#)

³² [Hamppu on ilmastoviisaan viljelijän viljelykasvi | Farmit](#)

MAASEUTU 2020

European maaseudun
kehittämisen maaseuturahasto
Eurooppa investoi maaseutueläisiin

Jatkotutkimuskohteita

Teollisuushamppuklusterin yhdessä Bio- ja kiertotalouden digitalisaatio Pohjois-Pohjanmaalla – BiKiDI -hankkeen järjestämässä seminaarissa joulukuussa tuli esille lukuisia eri jatkotutkimuskohteita, joita voisi tutkia esimerkiksi Oulun yliopiston kuitu- ja partikkelitekniikan tutkimusyksikössä. Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta voisikin olla yksi suuri sovelluskohde alueellamme, koska Oulun seudulta löytyvät kaikki siihen tarvittavat osat aina alkutuotannosta huippututkimukseen saakka. Esimerkiksi pakkausmuovien korvaaminen hampusta saatavalla materiaalilla on yksi hyvin potentiaalinen kehityshanke. Myös aiemmin tässä raportissa todettu turpeen korvaaminen tietyissä sovellutuksissa on mielenkiintoinen jatkotutkimuksen aihe. Muita tulevaisuuden käyttö- ja tutkimuskohteita hampusta saatavalle kuidulle ovat erilaiset elektroniikan sovellukset ja jopa energian varastointi samoin kuin esimerkiksi vedenpuhdistaminen ja biolääketiede.³³

Hampun eri lajikkeiden eli kuitu- ja öljyhampun käyttökohteet ovat erilaisia: kuituhampusta otetaan yleensä talteen vain kuitu ja öljyhampusta siemenet. Yksi mahdollinen tulevaisuuden tutkimus- ja käyttökohde olisi kuitenkin öljyhampun kasvatusta ja jalostusta myös kuitujen talteen ottamista varten. Öljyhampun kuidut ovat erityyppisiä kuin kuituhampussa, joten niiden jatkokäyttökohteet eroaisivat kuituhampun vastaavista. Käytön keskustelujen perusteella öljyhampun kuitukäyttö jakaa alalla toimivien henkilöiden mielipiteitä. Tällä hetkellä Suomessa on käytössä öljyhampun viljelyssä vain Finola-lajike ja vastaavasti kuituhampun siemeniä tuodaan ulkomailta. Kotimainen, kahteen (tai jopa useampaan) käyttötarkoitukseen jalostettu lajike avaisi uusia mahdollisuuksia. Tämän raportin viimeistelyn aikana Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulussa onkin alkamassa aiheeseen liittyvä hanke, jossa kehitetään öljyhampun korreista rakennuslevyjä.³⁴

Lopuksi

Tässä Pohjois-Pohjanmaan teollisuushamppuklusteri -hankkeen tuottamassa raportissa on tiivistetty syksyn 2022 aikana hankehenkilöstön käymiä keskusteluja lukuisten eri toimijoiden kanssa sekä eri tietolähteiden tietoja. Teollisuushamppu ja sen käyttö selkeästi kiinnostavat hankkeen toiminta-alueella lukuisia osapuolia, kuten maanviljelijöitä, eri aloilla toimivia yrityksiä ja tutkimuslaitosten henkilöstöä. Tämän kiinnostuksen kääntäminen konkreettiseksi toimiksi on kuitenkin haastavaa sekä hankkeen rajallisen toiminta-ajan että ns. väliportaana eli jalostuslaitoksen puuttumisen takia. Suurin potentiaali raportin kirjoitushetkellä ilmeneekin sekä alkutuotannon tietouden levittämisessä ja viljelypinta-alan maltillisessa kasvattamisessa että mahdollisissa tki-hankkeissa.

³³ [liimatainen korkean jalostusasteen kuitutuotteet.pdf \(tyrnava.fi\)](#)

³⁴ [BIOSIVU – öljyhampun sivuvirroista tuotteita vähähiiliseen rakentamiseen - Xamk](#)

